

**RAPORTUL COMISIEI DE SELECȚIE, EVALUARE ȘI ACORDARE A
FINANȚĂRILOR PENTRU
PROGRAME/ PROIECTE/ ACȚIUNI CULTURALE INIȚIATE ȘI DESFĂȘURATE DE
ORGANIZAȚII NEGUVERNAMENTALE ȘI OPERATORI CULTURALI
CONSTITUIȚI CA PERSOANE FIZICE AUTORIZATE
DIN TIMBRUL ARHITECTURII
Sesiunea aprilie 2021**

I. Comisia de selecție, evaluare și acordare a finanțărilor pentru proiectele programe/proiecte/acțiuni culturale inițiate și desfășurate de organizații neguvernamentale și operatori culturali constituiți ca persoane fizice autorizate este alcătuită din:

- arh. Matei Bogoescu
- Sorina Jecza
- arh. Vera Marin
- arh. Petru Mortu
- arh. Vlad Thiery.

II. Potrivit prevederilor art. 16, alin. (2) din *Normele metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul arhitecturii*, aprobate prin Hotărârea Consiliului Național nr. 1685 din 23.09.2019, membrii comisiei au procedat la alegerea președintelui, dintre membrii comisiei, prin vot deschis. În urma propunerilor membrilor comisiei și a votului, arh. Petru Mortu a fost ales Președinte al comisiei.

III. Suma scoasă la finanțare pentru proiectele programe/proiecte/acțiuni culturale inițiate și desfășurate de organizații neguvernamentale și operatori culturali constituiți ca persoane fizice autorizate – sesiunea aprilie 2021, aprobată prin Hotărârea Colegiului Director nr. 46/08.01.2021, este de **1.200.000 lei**.

IV. Numărul proiectelor depuse în secțiunea programe/proiecte/acțiuni culturale inițiate și desfășurate de organizații neguvernamentale și operatori culturali constituiți ca persoane fizice autorizate este de **38**.

V. Considerații generale privitoare la proiectele înscrise în concurs

Subiectele propuse pentru finanțare au avut propuneri deosebit de variate, fiind propuse teme care susțin coeziunea comunităților locale, care documentează arhitectura și arta sub diverse forme, dar și activități orientate spre educația de specialitate a tinerilor – elevi, liceeni sau studenți deopotrivă.

Majoritatea celor care au aplicat au beneficiat în trecut de finanțări ale OAR din taxa Timbrul arhitecturii, proiectele desfășurate având rezultate pozitive.

V. Considerații generale privind notarea

Conform metodologiei de jurizare adoptate, proiectele culturale au fost evaluate de fiecare dintre membrii juriului pe baza a patru criterii (1. calitatea și coerența propunerii – 40%; 2. relevanța proiectului pentru mediul căruia i se adresează – 20%; 3. performanța și credibilitatea solicitanților – 20%; 4. corectitudinea și adecvarea bugetului la scopuri – 20%) cu note de la 0 la 10. Punctajul final obținut de fiecare proiect a fost calculat pe baza unui algoritm, în funcție de ponderea respectivului criteriu de evaluare. Punctajul minim pentru finanțarea unui proiect cultural este stabilit la 7,50.

VI. Precizări privind desfășurarea jurizării

Au fost apreciate proiectele care au urmărit promovarea arhitecturii, legătura cu domeniile conexe, componenta educațională a programelor, numărul beneficiarilor direcți și indirecti, dar și potențialul de dezvoltare a subiectului în anii ce vor urma după finalizarea demersului.

Au fost depunctate proiectele cu un demers insuficient de bine argumentat, cele care nu au reușit să stabilească o conexiune puternică între capitole, dar și cele în care arhitectura a fost secundară sau chiar exclusă din întregul discurs.

Modul în care bugetul a fost întocmit a constituit, în marea majoritate a cazurilor, un subiect problematic, fiind vizibile subevaluări/supraevaluări ale capitolelor care privesc remunerațiile, onorariile și cheltuieli materiale. În acest sens trebuie să subliniem orientarea unui număr semnificativ de proiecte către primele capitole ale bugetului (remunerații, onorarii), deși proiectul propune acțiuni unde cheltuielile materiale sunt notabile. Bugetele proiectelor unde Comisia a constatat valori suprapreciate ale unor capitole/subcapitolele au fost amendate în sensul diminuării acestora, fiind propusă inclusiv regândirea bugetului, a personalului implicat și a activităților, astfel încât răspunsul să fie optim.

VII. Rezultate

Conform metodologiei de jurizare, proiectele înscrise au fost evaluate de fiecare membru al Comisiei cu note cuprinse între 0 și 10, nota fiind media ponderată a celor patru criterii descrise la pct. V. *Considerații generale privind notarea.* Clasamentul proiectelor a urmărit ordinea descrescătoare a notele obținute, fiind propuse spre finanțare 21 de proiecte (55% din totalul celor înscrise), ultimul dintre ele având un buget redus cu de 61% din bugetul solicitat.

Nota cea mai mare, 9,62, a fost obținută de proiectul *Pe Topolog în sus. O cercetare a arhitecturii vernaculare de pe valea râului Topolog, Jud. Argeș*, iar ultima medie care a permis finanțarea proiectului a fost 8,32.

Diferența relativ mică între prima și ultima notă dovedește subiecte deosebit de interesante, echipe bine pregătite și un echilibru extrem de strâns, de cele mai multe ori diferențierile fiind rezultatul unei mai bune organizări, a unor argumentări mai bine conturate sau a detaliilor.

Suma scoasă la finanțare pentru programe/proiecte/acțiuni culturale inițiate și desfășurate de organizații neguvernamentale și operatori culturali constituiți ca persoane fizice autorizate a fost de 1.200.000 lei, iar suma totală solicitată a fost de 1.921.808,01 lei.

Întregul fond alocat acestui program prin Timbrul arhitecturii a fost pus la dispoziția solicitanților.

PROIECTE CARE PRIMESC FINANȚARE

Proiectul nr. 3667; solicitant: Sacaliș Ruxandra PFA; titlul proiectului: *Pe Topolog în sus. O cercetare a arhitecturii vernaculare de pe valea râului Topolog, Jud. Argeș*; Buget aprobat: 62.224 lei; nota: 9,62.

Comisia a reținut relevanța și urgența acestui proiect cultural, care își propune să colecteze *in situ* informații privind patrimoniul arhitectural vernacular din zona de nord a Văii Topologului, patrimoniu insuficient investigat până în prezent și amenințat acum de efectele iminente (directe și indirecte), ale construcției autostrăzii Pitești-Sibiu. Oportunitatea proiectului rezidă și în necesitatea de a îmbogăți colecția de studii privind arhitectura vernaculară, studiul reprezentând o contribuție binevenită în domeniul acestei cercetări de nișă. Scopul, obiectivele și rezultatele proiectului sunt clar exprimate, coerente și proporționale cu bugetul solicitat. Juriul recomandă realizarea unei publicații la finalizarea proiectului și încurajează echipa de proiect să ia legătura cu autoritățile competente (centrale și locale) pentru a promova rezultatele și a expune necesitatea conservării peisajului cultural local prin măsuri pasive și active de limitare a impactului negativ al viitoarei infrastructuri.

Proiectul nr. 4868; solicitant: Asociația BASAR; titlul proiectului: *Garaj Deschis*; Buget aprobat: 35.709 lei; notă: 9,44.

Activarea spațiului public prin implicarea comunității locale, într-un cartier de locuințe colective, în același timp cu (re)activarea memoriei locului și a locuitorilor reprezintă un mod adecvat de revigorare urbană. Cercetarea propusă – la nivelul orașului, dar mai ales al comunității – este prezentată într-un mod accesibil pentru publicul larg. Tema propusă nu este neapărat preferată în cercetarea de urbanism și de arhitectură și de aceea face proiectul mai valoros pentru publicul larg.

Proiectul nr. 8749; solicitant: Asociația ARTA în dialog; titlul proiectului: *Festivalul de Film UrbanEye – ediția a 8-a*; Buget aprobat: 67.200 lei; notă: 9,34.

Comisia a apreciat calitatea edițiilor anterioare ale Festivalului și consideră că acesta a avut o contribuție culturală importantă, prin stimularea dialogului pe teme de arhitectură și urbanism, crescând nivelul de conștientizare al publicului larg cu privire la provocările cotidiene ale vieții urbane. Prin apariția sa, Festivalul *Urban Eye* a inclus România într-un grup de țări europene care găzduiesc festivaluri similare (cum ar fi Portugalia, Olanda, Anglia, Ungaria ș.a.m.d.), construind parteneriate importante și crescând vizibilitatea profesiei de arhitect/urbanist în societate. Componenta educațională reprezentată de *masterclass* și atelierele pentru liceeni vine în completarea ofertei culturale a festivalului, invitându-i la dialog și implicare pe cei tineri, crescând astfel spectrul de adresabilitate al proiectului.

Proiectul nr. 25; solicitant: Asociația Ideilagram; titlul proiectului: *Uranus acum/Conciliere*; Buget aprobat: 75.200 lei; notă: 9,34.

Proiectul constituie o continuare a unor cercetări anterioare, finalizate și implementate. Echipa de proiect și partenerii au o activitate bine cunoscută în domeniul cultural și al prezervării patrimoniului. Proiectul are consistență și va promova informații esențiale despre trecutul unei zone ce nu este prezentă în memoria tinerelor generații. De aceea, el devine o reparație necesară pentru istoria orașului, ținând cont de brutalitatea cu care a fost distrusă zona respectivă. Bugetul este mare, acordând o valoare crescută remunerațiilor.

Proiectul nr. 8327; solicitant: Asociația pentru Patrimoniu Actic-PACT; titlul proiectului: *Platformă online cu bază de date – Peisaje Culturale (în Banat)*; Buget aprobat: 37.000 lei; notă: 9,30.

Proiectul propus de Asociația pentru Patrimoniu Actic este o continuare a unui demers inițiat și finanțat anterior, reprezentând în fapt o extensie în mediul online a acestuia prin intermediul unei baze de date. Studiul are o relevanță incontestabilă, având potențialul de a fi replicat și în afara Banatului și de a deveni un instrument de promovare a conceptului de peisaj cultural la nivelul publicului larg și autorităților centrale și locale. Juriul reține că aplicații au experiența necesară pentru implementarea proiectului în condiții foarte bune și prezintă parteneriate solide pentru realizarea și promovarea acestuia. Se recomandă ca pe viitor rezultatele etapelor anterioare să fie prezentate în formă sintetică (nu doar listate) în cererea de finanțare.

Proiectul nr. 6633; solicitant: Asociația Studio Zona; titlul proiectului: *Locuire și realism socialist: blocuri în cooperare și locuințe în proprietate (1951-1958)*; Buget aprobat: 41.399 lei; notă: 9,26.

Comisia a apreciat faptul că propunerea de proiect vine în continuitate cu alte proiecte similare acoperind, de această dată, o tipologie de locuire în cartiere în care nu a mai lucrat până acum:

locuințe în proprietate personală din parcelările muncitorești și blocurile muncitorești edificate prin cooperare în anii '50. Preocuparea nu doar pentru fondul construit, ci și pentru modul în care au fost realizate, demonstrează că echipa Studio Zona asigură o cooperare strânsă între istorici și arhitecți.

Rezultatele arată că beneficiarii nu sunt doar locuitorii din acele zone, ci și studenți arhitecți și profesioniști care vor avea o bază de documentare pentru realizarea documentațiilor de urbanism etc.

Este unul din proiectele care atinge simultan mai multe obiective ale Timbrului arhitecturii.

Proiectul nr. 4126; solicitant: Asociația Art Conservation Support; titlul proiectului: ***Cele mai frumoase locuri din România, în ochii copiilor***; Buget aprobat: 57.000 lei; notă: 9,26.

Comisia a apreciat intenția proiectului de a „împrieteni copiii cu patrimoniul” prin activități educaționale cu caracter ludic. Scopul și obiectivele proiectului sunt clar exprimate și coerente, abordarea procesului educațional fiind una originală și creativă. Unul dintre cele mai interesante efecte ale proiectului este, în opinia Comisiei, posibilitatea de transfer a informației și a atașamentului față de patrimoniu de la copii la părinți, care ar deveni astfel beneficiari indirecti ai acestuia. Asociația *Art Conservation Support* a desfășurat anterior activități în domeniul educațional, cu rezultate concrete, care îi conferă credibilitate în fața comisiei.

O observație punctuală se referă la modalitatea de implicare a arhitecților în activități, care nu este foarte clar explicată în cadrul prezentării proiectului.

Proiectul nr. 9167; solicitant: Fundația Carturești; titlul proiectului: ***Spune-mi povestea ta – Street Delivery Craiova 2021***; Buget aprobat: 50.786 lei; notă: 9,12.

Proiectul este bine structurat, activitățile și rezultatele fiind susținute corespunzător. Diversitatea acțiunilor (atelier creative, serile de film, expozițiile de fotografie, colajul fotografic *Genius Loci Craiova*, dezbaterile publice) și a participanților contribuie de asemenea la conturarea unor rezultate pozitive. Descoperirea patrimoniului sub diversele sale forme și împărtășirea valorilor acestuia unor grupuri diverse a fost un subiect analizat de Comisie.

În ceea ce privește bugetul, apreciem modificări ale capitolului 3. *Cheltuieli materiale și servicii*, dictate de realitățile pandemiei de covid-19.

Proiectul nr. 9262; solicitant: Asociația Arhaic; titlul proiectului: ***Biserici înlemnite – o cartare fotografică***; Buget aprobat: 27.297 lei; notă: 9,02.

Rezultatele proiectului nu sunt suficient de bine conturate, fiind concretizate, în principal, într-o expoziție de fotografie (*Biserici înlemnite – o cartare fotografică*) și un film documentar. Succesul programului este asigurat de membrii echipei, rezultatele proiectelor desfășurate de aceștia în ceea ce privește patrimoniul bisericilor de lemn din Banat fiind bine cunoscut pe plan național (vezi Biserica din Crivina de Sus, Biserica din Povergina), o poziție care impune rezultate deosebite în

cazul acestui proiect, dar și perspectiva unor viitoare inițiative care să utilizeze suportul documentar al acțiunii susținute prin Timbrul arhitecturii. Între minusurile proiectului trebuie să subliniem adresabilitatea scăzută, dar și timpul relativ scurt luat în considerare pentru documentarea bisericilor (Muntenia, Dobrogea, Moldova, Bucovina, zona centrală a Transilvaniei, Oltenia, Apuseni, Banat, Crișana și Maramureș).

Proiectul nr. 2834; solicitant: Fundația Cantacuzino Florești; titlul proiectului: **„Steaua Electrică” din Florești;** Buget aprobat: 42.850 lei; notă: 9,00.

Atât colaboratorii proiectului, cât și partenerii sunt cunoscuți pentru activitatea lor în domeniul prezervării patrimoniului. De asemenea, valorificarea patrimoniului industrial este o temă de mare importanță, insuficient promovată până în acest moment. Asocierea a două obiective de interes – Domeniul Cantacuzino și Uzina Electrică din Florești – reprezintă un avantaj pentru gradul de atractivitate al proiectului. În aceste condiții, considerăm că numărul beneficiarilor putea fi mai mare.

Proiectul nr. 7179; solicitant: Asociația Contrafort Pro Kleinschenk/ Cincșor; titlul proiectului: **Biserica culturală Cincșor;** Buget aprobat: 47.205 lei; notă: 9,00.

Proiectul propus de Asociația Contrafort Pro Kleinschenk/ Cincșor demonstrează implicarea acesteia în prezervarea patrimoniului rural al sașilor din Cincșor, activitate pe care asociația a urmărit-o încă de la înființare (vezi restaurarea bisericii și a unei părți a ansamblului fortificat, proiectele *Reședinței Internaționale de Artă Vizuală și Biserica culturală multimedia*). Proiectul *Biserica culturală Cincșor* dorește continuarea acestor activități prin dezvoltarea unor concepte expoziționale, configurând premisele unor noi acțiuni culturale care să unească comunitatea locală (inclusiv a sașilor plecați la începutul anilor '90) și să crească interesul turiștilor pentru zonă.

Având în vedere ponderea pe care „instalația expozițională” o capătă în cadrul proiectului, inclusiv în ceea ce privește efortul financiar (mai mult de 60% din bugetul total), o detaliere a acesteia ar fi fost utilă.

Proiectul nr. 6503; solicitant: Asociația Ephemair; titlul proiectului: **Grivița Verde: proiect pilot de producere colaborativă a spațiului public prin intervenții de artă și arhitectură participativă;** Buget aprobat: 33.630 lei; notă: 8,90.

Comisia a apreciat în mod particular componenta participativă a proiectului, care va avea un rol important în activarea cartierului și a comunităților locale. Implicarea specialiștilor (arhitect, peisagist) alături de grupurile de inițiativă civică este binevenită, transferul de informații între aceștia având potențialul de a genera soluții eficiente de regenerare urbană. Juriul salută ideea de prezervare și expunere a memoriei locului prin intermediul unor plăcuțe cu citate din operele scriitorilor locali. Amenajarea scuarului și a gangurilor de acces reprezintă de asemenea acțiuni viabile de creștere a calității, siguranței și atractivității spațiului public. Scopul, obiectivele și rezultatele proiectului sunt clar exprimate, coerente și proporționale cu bugetul solicitat. Deși

spectrul de adresabilitate al proiectului este destul de restrâns, comisia a reținut că impactul și vizibilitatea locală vor fi semnificative. Se recomandă autorilor să se adreseze și autorităților locale pentru promovarea proiectului.

Proiectul nr. 1474; solicitant: Fundația DALA; titlul proiectului: ***CETul Educațional;*** Buget aprobat: 37.400 lei; notă: 8,84.

Implicarea autorităților și comunității locale, reprezentate de grupuri variate, în transformarea Centralelelor Electrice de Termoficare abandonate din Cartierul Hipodrom al orașului Brăila configurează un proiect de succes care trebuie susținut. Posibilitatea transformării unor spații și clădiri destructurate în centre atractive pentru locuitorii zonei poate constitui un semnal pentru viitoare intervenții la nivel local sau chiar regional. Contactele stabilite cu Primăria Municipiului Brăila, Fundația Comunitară Galați și Școala Mihai Eminescu, trecerea CET-ului în patrimoniul instituției de învățământ, demonstrează perspectivele proiectului.

În ceea ce privește bugetul, trebuie să menționăm o tratare relaxată a capitolului 4, fiind necesare detalieri suplimentare, dar și raportarea la oferte reale (vezi cap. 4.4. *Alte asemenea – producție / închiriere decoruri, costume, standuri* etc raportat la pct. f. *Produsele preconizate ale proiectului cultural* din Cererea de finanțare).

Proiectul nr. 7667; solicitant: Asociația eematico; titlul proiectului: ***Curs practic de arhitectură pentru copii bazat pe kituri de construire;*** Buget aprobat: 84.310 lei; notă: 8,80.

Educația privind mediul construit este absolut necesară în rândul copiilor, iar activitatea Asociației eematico și continuitatea ei sunt bine cunoscute. În vederea atingerii acestui obiectiv, materialele didactice (kituri, planuri de lecție, filme cu instrucțiuni) precum și planul de pregătire a profesorilor se evidențiază ca elemente esențiale. Necesitatea ca acest program să ajungă la copii defavorizați este evidentă, dar metoda prin care acest lucru se face nu este amintită în prezentarea proiectului.

Proiectul nr. 684; solicitant: Fundația9; titlul proiectului: ***Degete verzi;*** Buget aprobat: 70.940 lei; notă: 8,68.

Comisia a apreciat faptul că Fundația9 continuă demersul de relaționare cu comunitatea din zona Icoanei prin întâlniri semnificative între locuitori și specialiști din domenii diverse, pentru a evalua împreună contribuția spațiilor verzi private la caracterul general al unui cartier printr-o demonstrație pilot realizată chiar în curtea Rezidenței Scena 9 (cu intervenții *site*-specific realizate de artiști, dar nu numai).

Comisia a reținut și intenția de a disemina rezultatele proiectului către Primăria Sectorului 2 și Primăria Municipiului București. Echipa proiectului are experiență relevantă în editarea publicațiilor și este credibilă propunerea ca diseminarea să poată convinge și alte instituții să urmeze un demers similar.

Însă, bugetul proiectului nu este corelat suficient cu activitățile în ce privește rolul colaboratorilor versus rolul echipei de proiect, iar onorariile au fost considerate destul de mari și de numeroase.

Prin urmare, Comisia solicită reducerea capitolului 2 al bugetului *Remunerării colaboratori* cu 30%.

Proiectul nr. 5607; solicitant: Asociația Montage; titlul proiectului: ***Public Destiny***; Buget aprobat: 57.200 lei; notă: 8,62.

Implicarea elevilor de la liceele vocaționale în modelarea spațiului public urban este o propunere inovativă și valoroasă a acestui proiect și îi invită pe tineri să își apropie spațiul comunității prin amenajarea lui. În acest fel, liceenii vor vedea – și își vor asuma – apartenența lor la comunitate printr-o serie de propuneri de amenajări și design urban expuse în spațiul public.

Faza de implementare este descrisă foarte sumar. Comisia recomandă prezentarea propunerilor prin realizarea unor machete și nu a unor randări. Bugetul este orientat excesiv spre onorarii și remunerării.

Proiectul nr. 8973; solicitant: Asociația PRIN BANAT; titlul proiectului: ***Heritage of Timișoara: Architects***; Buget aprobat: 120.350 lei; notă: 8,62.

Proiectul *Heritage of Timișoara* oferă argumente credibile demersului propus prin rezultatele obținute anterior. El suscită, totuși, amendarea câtorva puncte insuficient de clar concepute sau formulate. Între acestea, notăm faptul că nu se înțeleg foarte clar obiectivele proiectului. De asemenea, componenta de artă contemporană nu se justifică în contextul cercetării și cartării datelor de arhitectură. În plus, această parte este suficient de vag formulată încât să nu dea garanțiile unor realizări notabile, apte să servească scopul valorizării arhitecturii.

Bugetul este considerat de către Comisia de analiză supraevaluat la capitolul 4, *Cheltuieli specifice* și în neconcordanță cu obiectivele de producție enunțate, drept pentru care se propune reducerea acestuia cu 30% și refacerea lui în acord cu noua propunere bugetară.

Proiectul nr. 7434; solicitant: Asociația The Challenge Academy; titlul proiectului: ***The Challenge Academy 3 – Architecture, Design & Summer Talks***; Buget aprobat: 39.600 lei; notă: 8,60.

Proiectul prezintă un impact semnificativ pentru studenți și tinerii absolvenți, internaționalizarea, demararea unor dezbateri în jurul concursurilor de arhitectură și alternativa la sistemul tradițional de educație constituie elemente cheie ale proiectului ce au fost apreciate de Comisie. Susținerea echipei, alcătuită din persoane tinere, apropiate de vârsta celor care vor beneficia acțiunile proiectului, prezumă o apropiere și o înțelegere mai ușoară a provocărilor inerente oricărui parcurs profesional.

Trebuie remarcată o prezentare relaxată a bugetului, dar și lipsa parteneriatelor asumate de persoane sau entități interne și internaționale menționate în Cererea de finanțare (Mater, The Plot, Lawrence Barth, Rick Bell, CAN Architects, Corpo Atelier, Circolo-A, Architects for Urbanity,

Diana Dinu, Draftworks* architects). Considerăm că prezentarea acestor parteneriate este necesară pentru finanțarea proiectului.

Proiectul nr. 5974; solicitant: Asociația Institutul Presentului; titlul proiectului: *Idolul modern. Henry Moore în Blocul Estic*; Buget aprobat: 69.980 lei; notă: 8,46.

Comisia a apreciat faptul că propunerea va putea sprijini arhitectura expozițională. Credibilitatea corelării dintre arhitectură și artă este asigurată prin proiecte anterioare ale Asociației Institutul Presentului. De asemenea, proiectul asigură continuitatea pentru o colaborare între arhitecți, curatori și manageri culturali. Parteneriatul cu MNAR și cu Fundația9, Muzeul Kiscell (Budapesta), Academia de Arte (Praga) asigură vizibilitate nu doar în România.

Deși se desprinde din descriere faptul că sprijinul acordat de OAR va conduce la o completare a propunerii de proiect deja selectată la AFCN cu o componentă care va pune accent pe spațiu public și respectiv cu publicarea unor articole dedicate relației dintre arhitectură și artă (arhitectura expozițională), este dificil de urmărit modul de alocare a unor cheltuieli care vor fi asigurate prin taxa Timbrul arhitecturii față de cele din alte surse.

Proiectul nr. 2280; solicitant: Asociația Română pentru Cultură, Educație și Normalitate-ARCEN; titlul proiectului: *Catalog București*; Buget aprobat: 95.000 lei; notă: 8,40.

Observațiile comisiei referitoare la acest proiect evidențiază faptul că fișele propuse până acum (din istoricul proiectului) oferă un grad redus de informații. Aceste probleme sunt perpetuate și în cadrul proiectului de față, rezultatele fiind departe de intențiile anunțate ale proiectului. Bugetul actual include un singur „expert patrimoniu” implicat – în mod evident insuficient, fapt ce incumbă repercusiuni asupra gradului de aprofundare al analizei. Comisia recomandă, în consecință, revizuirea capitolului 1 al bugetului referitor la *Onorarii*, cu implicarea unui număr mai mare de experți/specialiști (minimum 3) și reducerea aferentă a operatorilor responsabili de introducerea datelor pe platformă, fără a fi însă afectat bugetul general al proiectului, dar creând premisele unei analize de specialitate mai bine conturate.

Recomandă, de asemenea, ca acest tip de demers să fie asumat de către o instituție care să conducă mai departe procesul de cartare, asumându-și colaborări cu specialiști/experti din domeniu. Este un punct pozitiv faptul că ARcen dispune de resurse umane capabile să înregistreze date din teren (în general studenți), dar ar fi oportun ca proiectul să fie dezvoltat și la nivel instituțional. Se remarcă faptul că parteneriatul cu INP și OAR București sunt, la data concursului, expirate).

Proiectul nr. 8952; solicitant: Fundația Calina; titlul proiectului: *Metabucătăria*; Buget aprobat: 47.001 lei; notă: 8,32.

Nu este suficient prezentată realizarea instalației Metabucătăria. De asemenea, legătura proiectului propus cu arhitectura și finanțarea cerută este vag conturată. Sunt prezentate valori mari de buget pentru activitățile propuse raportate la numărul de beneficiari. Se acordă 61% din bugetul solicitat,

adică 47.001 lei. Este necesară rediscutarea activităților și a produselor rezultate în acord cu bugetul propus de Comisie.

PROIECTE CARE NU PRIMESC FINANȚARE

Proiectul nr. 6777; solicitant: Asociația Locus; titlul proiectului: *Ferestrele Feruginoase*; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,28.

Comisia apreciază intenția proiectului de a reconstrui conexiunea între comunitatea locală și matricea sa spațială prin promovarea moștenirii culturale a localității Sângeorz-Băi. Ideea de a reconstrui prin proiect memoria unor clădiri dispărute este interesantă și argumentarea teoretică este consistentă. Cu toate acestea, juriul consideră că modalitatea de implementare a ideii este superficial formulată și nu corespunde ambiției demersului, soluția sugerată – douăsprezece panouri informative – fiind neconvingătoare, neclară și lipsită de creativitate, mai ales în contextul implicării în proiect a unui artist cu notorietate internațională. Rezultatul proiectului este banal și nu exploatează suficient potențialul temei propuse.

Proiectul nr. 3592; solicitant: Asociația Istoria Artei; titlul proiectului: *Eleganța reședintelor de altădată: arhitectură, decorații, colecții*; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,24.

Proiectul propune activități care vizează documentarea datelor legate de reședințele unor personalități de la sfârșitul secolului al XIX-lea, pe trei paliere: arhitectură, decorații și colecții. Juriul sesizează o disproporție între ambiția obiectivelor și realizarea acestora care este situată la un nivel general. Proiectul nu are un caracter de noutate, informațiile sunt relativ disponibile, existând deja numeroase cercetări anterioare care au abordat subiectul. În plus, impactul proiectului este destul de redus, nu are adresabilitate mare, dincolo de publicul deja interesat. Atelierele de creație și identificarea caselor nu sunt suficient de coerent integrate în structura proiectului.

Proiectul nr. 4944; solicitant: Asociația *Ingenious Drama*; titlul proiectului: *Zidart – regenerare urbană prin artă stradală*; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,22.

Comisia a apreciat apropierea de OAR a unei Asociații cu experiență foarte îndelungată și bogată de lucru în beneficiul tinerilor din Bacău, iar portofoliul de proiecte pe tema *street art* (3 ediții anterioare de ZIDART) este foarte relevantă pentru o viitoare colaborare. Ideile proiectului au fost apreciate, mai ales cele de implicare a elevilor și respectiv turul ghidat al picturilor murale pe un traseu de biciclete (cu atât mai importantă alegerea locurilor pentru cele 5 murale și poate nu un singur tur ghidat).

Comisia consideră însă că este nevoie de o înțelegere mai nuanțată a conceptului de regenerare urbană. O dezbatere publică, deși organizată împreună cu Filiala Bacău-Neamț a Ordinului Arhitecților, cu Consiliul Județean și cu Primăria Municipiului Bacău nu este suficientă pentru a contura o strategie pe termen mediu și lung.

Estimările pentru cifrele referitoare la impact au fost însă considerate prea mari.

Proiectul nr. 4903; solicitant: Asociația Nod *Makerspace*; titlul proiectului: ***Radio România Design***; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,16.

Analizând proiectul propus, comisia reține drept punct forte al acestuia faptul că este un mijloc de comunicare adaptat contemporaneității, interesant, ce include, dincolo de aparența indusă de numele proiectului și suportul vizual. Se remarcă, de asemenea caracterul participativ, ce implică și comunitatea.

Dincolo de aceste aspecte pozitive, conținutul proiectului este formulat, însă, destul de vag, în ceea ce privește obiectivele și produsele finale.

Se ridică, de asemenea, problema numelui Radio România, ce poate aduce atingere drepturilor de *branding*, Radio România fiind o instituție cunoscută.

O observație punctuală se referă la proprietatea termenilor (vezi „lucrativ”), importantă mai cu seamă în relație cu exigențele unui agent de comunicare radio.

Proiectul nr. 3965; solicitant: Asociația Tranzit.ro; titlul proiectului: ***Sala Floreasca***; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,10.

Deși echipa de proiect este credibilă și ideea de a face un documentar despre Sala Floreasca a fost considerată interesantă de către comisie, subiectul proiectului – fotbalul – nu are legătură cu Sala Floreasca, iar relația dintre arhitectură și scopul proiectului nu este suficient de clară.

Comisia recomandă revenirea cu o propunere de proiect la următoarea sesiune de finanțare, dar care să pună accent pe realizarea filmului, pentru că doar acea parte a proiectului îndeplinește misiunile Timbrului arhitecturii.

Proiectul nr. 6065; solicitant: Asociația Develop; titlul proiectului: ***Street Delivery Sibiu 2021 – Leapșa: Orașul neplictisitor***; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,06.

Comisia apreciază tema proiectului, care promovează o nouă perspectivă asupra orașului, mai prietenoasă cu pietonii (în special cu copiii), propunând o expoziție în cadrul manifestării artistice *Street Delivery*. Cu toate acestea, prezentarea proiectului ridică mai multe semne de întrebare care nu primesc răspuns, argumentarea fiind insuficient de convingătoare. Nu este clar dacă în proiect sunt implicați arhitecți și cum contribuie aceștia la activitățile desfășurate în cadrul evenimentului, conținutul expoziției este prea general (insuficient studiat din puncte de vedere curatorial).

Proiectul nr. 5391; solicitant: Asociația Culture Reserve; titlul proiectului: ***Calcanul***; Nu se acordă finanțarea; notă: 8,02.

Subiectul este unul de actualitate, cercetarea problematicii și identificarea unor strategii de intervenție valabile fiind deosebit de utile. Proiectul este unul ambițios care propune identificarea

calcanelor (fără precizarea clară a limitelor teritoriului analizat) și realizarea, într-un viitor nedefinit, a unor manifestări artistice care să anime suprafața oarbă a calcanelor. Proiectul nu reușește să definească clar punctele importante, notând între acestea structura ghidului de bune practici (instrument esențial), modul de organizare a mesei rotunde sau a expoziției. Considerăm totodată că cele 20 de panouri pe care autorii le propun sunt insuficiente pentru a descrie varietatea situațiilor întâlnite pe străzile capitalei. Subliniem de asemenea menționarea partenerilor în cererea de finanțare (ARCUB, „parteneri internaționali”), fără a avea însă documente care să confirme implicarea acestora. Nu în ultimul rând, atragem atenția asupra modului de structurare a bugetului, acesta fiind orientat preponderent către onorarii și remunerații – 65% din suma totală.

Proiectul nr. 1235; solicitant: Asociația Birou pentru Artă și Cercetare Urbană (B.A.C.U.); titlul proiectului: *„Arhitectura de apărare – Frontul de apărare al Mării Negre – România” / „Defense Architecture – Black Sea Defense Front – Romania”;* Nu se acordă finanțarea; notă: 7,94.

Comisia a reținut subiectul în sine – frontul de apărare de la Marea Neagră – ca extrem de interesant și puțin documentat până acum. Carențele proiectului, în principal, se referă la modul relativ superficial de tratare a subiectului, fiind orientat spre identificarea unor obiective militare construite în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial. De asemenea, este insuficient de solid explicat modul cum ar putea fi aceste obiective incluse în circuitul public, în condițiile în care regimul juridic al cazematelor sau construcțiilor și amenajărilor cu rol defensiv este extrem de variat (o parte dintre ele aparțin unor proprietari privați sau Ministerului Apărării Naționale – vezi bateria Elisabeta). Conținutul proiectului este expus extrem de general, insistând asupra existenței acestor fortificații. Comisia sugerează realizarea unui studiu de integrare într-un sistem tip *landscape*, gândit ca peisaj cultural și consideră că, dacă ar fi aprofundat, proiectul ar putea avea potențial pentru turismul de la Marea Neagră.

Proiectul nr. 3058; solicitant: Asociația Gaspar, Baltasar & Melchior; titlul proiectului: *Ceramiști la Școala de la Piscu;* Nu se acordă finanțarea; notă: 7,94.

Unul dintre obiectivele finanțării proiectelor din Timbrul arhitecturii este cel care privește „semnificația scopurilor și proiectului pentru cultura arhitecturală și vizibilitatea ei publică” (art. 11, alin. 1 din *Normele generale privind atribuirea finanțărilor din timbrul arhitecturii de către OAR*), ori acest criteriu este aproape exclus din conținutul prezentat. Obiectivele descrise vizează componenta imaterială și expunerea muzeală a patrimoniului mobil asociat satului Piscu, vechi centru de olărit din lunca Ialomiței, alături de componenta educațională ce urmărește tehnici tradiționale de prelucrare a pământului „într-un spectru mai larg”.

Considerăm că numărul beneficiarilor direcți ai proiectului, estimat la 10.850 de persoane (adulți și copii) este mult prea optimist, iar în ceea ce privește bugetul menționăm valori crescute pentru onorarii (70% din bugetul total.)

Proiectul nr. 3763; solicitant: Asociația Culturală „Arhetipuri: Datini, Muzică, Rost”; titlul proiectului: *Arhitectura spațiului minier în istorii orale și fotografii*; Nu se acordă finanțarea; notă: 7,86.

Analizând propunerea, comisia sesizează discrepanța dintre obiectivul anunțat prin titlu, centrat pe arhitectura spațiului minier și reflectarea acestuia în proiectul ce este prea puțin legat de arhitectură. Componenta imaterială a proiectului prevalează asupra celei materiale, legate de arhitectură. Demersul este superficial, mai ales în comparație cu proiecte similare, realizate în trecut. Chiar dacă partea ce își propune consemnarea istoriilor orale este interesantă, ea nu are relevanță pentru domeniul arhitecturii, adresându-se mai degrabă disciplinelor umaniste centrate pe memorie.

Proiectul nr. 593; solicitant: Asociația Heritage; titlul proiectului: *București intercultural. Straturile profunde ale arhitecturii orașului*; Nu se acordă finanțarea; notă: 7,64.

Tema enunțată în titlu – interculturalitatea – este ofertantă pentru o capitală europeană, dar nu este detaliat modul în care aceasta se reflectă în proiect. Din acest motiv tema devine foarte vagă și face referiri la informații existente, cunoscute, fără a aduce elemente de noutate. Numărul beneficiarilor este foarte redus. Proiectul se adresează doar studenților arhitecți, în condițiile în care ar putea aborda un public mult mai divers, dat fiind interesul larg – atât al locuitorilor orașului, cât și al vizitatorilor – pentru tema propusă.

Proiectul nr. 6594; solicitant: Asociația Birou pentru Arta și Cercetare Urbana (B.A.C.U.); titlul proiectului: *România și Bulgaria – arhitectura modernist socialistă*; Nu se acordă finanțarea; notă: 7,62.

Comisia apreciază tema proiectului ce este interesantă și prea puțin promovată.

În ciuda subiectului foarte ofertant ce se referă la arhitectura modernist-socialistă la nord și sud de Dunăre, în România și Bulgaria, proiectul este formulat superficial și prea sumar, fără să ofere garanțiile de implementare. Din proiect nu reiese cum se va desfășura partea din proiect ce vizează Bulgaria, nu are semnat niciun parteneriat solid cu specialiști care să poată furniza date comparative despre contextul și arhitectura specifică Bulgariei comuniste.

Proiectul nr. 5132; solicitant: Asociația Develop; titlul proiectului: *Grădina urbană din Sibiu 2021*; Nu se acordă finanțarea; notă: 7,62.

Deși comisia recunoaște și salută rolul important pe care grădinile urbane îl au în consolidarea relațiilor comunitare și regenerarea spațiilor urbane degradate, nu consideră oportună finanțarea acestora din Timbrul arhitecturii, existând în acest sens posibilități de finanțare de la bugetele

locale pe linii de finanțare nerambursabilă dedicate proiectelor culturale. Componenta culturală a proiectului (de transfer al informațiilor / ideilor / conceptelor către publicul larg și de creștere a interesului general pentru grădina urbană ca instrument de regenerare urbană) nu este convingător susținută în argumentația proiectului, în special în relația acestuia cu arhitectura/urbanismul și profesia de arhitect/urbanist. În cererea de finanțare există incoerențe între obiective și rezultate (la obiective este prezentată o intersecție ca subiect al finanțării, iar la rezultate altă intersecție) și din buget lipsesc informații, acesta fiind insuficient detaliat pentru o cerere de finanțare.

Proiectul nr. 2342; solicitant: Asociația Arhitecților Iași - Filiala a UAR; titlul proiectului: ***G. M. Cantacuzino – După 60 de ani;*** Nu se acordă finanțarea; notă: 7,16.

În ultimii ani, o serie de studii și monografii despre G. M. Cantacuzino au fost prezentate publicului. Descrierea proiectului cultural este vagă în ceea ce privește activitățile (eveniment comemorativ), fiind menționate persoane (Sorin Vasilescu, Augustin Ioan) care vor participa cu prelegeri, dar care nu au confirmat prezența la acest eveniment (printr-un CV ca parte din echipă sau acord de parteneriat). Nu sunt cuprinse suficiente elemente pentru a înțelege ce aduc nou expoziția sau contribuția studenților în proiect.

Menționăm totodată că același proiect (în principiu cu aceleași documente) a fost depus pentru finanțarea ofertelor culturale (proiecte inițiate și desfășurate de filialele OAR) din timbrul arhitecturii în sesiunea din martie 2020, responsabilii proiectului alegând să nu preia vreuna din recomandările Comisiei. Redăm mențiunile formulate în 2020: „Juriul a apreciat importanța temei, mai ales în conjuncție cu recenta restaurare a Bibliotecii Mitropolitane, ultima lucrare a arhitectului G. M. Cantacuzino. Cu toate acestea, obiectivele proiectului nu au fost convingătoare și audiența unui astfel de proiect nu părea a justifica eforturile organizatorice. Subliniem de asemenea ideea dezvoltării activităților prin sporirea numărului de conferențieri, dar și creșterea acțiunilor care urmăresc promovarea proiectului, astfel încât să capete o mai bună vizibilitate. În ceea ce privește bugetul se poate observa accentul către capitolele care acoperă remunerațiile, onorariile și cheltuielile de transport și cazare, aceste acoperind mai bine de jumătate din bugetul alocat. În acest sens alcătuirea bugetului este considerată disproporționată”.

Proiectul nr. 410; solicitant: Asociația Develop; titlul proiectului: ***Signalistica română contemporană | artă.nonstop;*** Nu se acordă finanțarea; notă: 7,08.

Proiectul este considerat sub limitele rigorilor unui concurs centrat pe valorizarea arhitecturii, el neavând o legătură directă cu aceasta – axându-se, în principal, pe artă. Propunerea este foarte vag formulată și uzează de termeni și concepte improprii sau insuficient însușite (proiectul propune restaurarea unei vitrine, or, contextual, termenul de „restaurare” ar presupune mai multe etape care vizează cercetarea, evaluarea și propunerea de intervenție – realizarea unor stratigrafii, analize chimice ale materialelor, releveu, inclusiv releveu de degradări și proiect). Proiectul, așa cum a fost prezentat, nu conține argumente suficient de relevante pentru susținerea domeniului arhitecturii.

Proiectul nr. 9446; solicitant: Asociația Informală a Vocilor pentru Incluziune; titlul proiectului: ***Proiecții. Ce fac cu arhitectura?***; Nu se acordă finanțarea; notă: 6,34.

Deși este binevenită ideea de a publica, pentru liceeni, pe platforme online pe care ei deja le vizitează, materiale despre arhitectură, propunerea de proiect nu dovedește o cunoaștere suficientă a problematicii ce privește secțiile de arhitectură din liceele de artă. Obiectivele nu sunt clar formulate, nu sunt parteneri care să cunoască bine acest subiect pentru a avea cele mai bune metode de lucru într-un astfel de proiect.

Comisia recomandă revenirea cu această propunere de proiect în următoarea ediție de concurs.

Proiectul nr. 3120; solicitant: Fundația DALA; titlul proiectului: ***Renaturarea Râului Cârțișoara***; Nu se acordă finanțarea; notă: proiectul nu a fost notat.

Proiectul de renaturare a Râului Cârțișoara, în ansamblul său, dorește să genereze un model pentru amenajările hidrotehnice, oferind o alternativă celor în desfășurare propuse de Administrația Bazinală Olt – impactul acestora fiind negativ pentru peisaj și faună.

Cererea de finanțare precizează necesitatea achiziționării programului *Mike Hydro River* și includerea în buget a onorariului unui operator *software* ca parte a proiectului de renaturare. Această activitate nu este eligibilă pentru finanțarea prin Timbrul arhitecturii, nefiind posibilă notarea proiectului în acord cu criteriile enunțate de *Normele generale privind atribuirea finanțărilor din timbrul arhitecturii de către OAR*, art. 11.

Președinte

conf. dr. arh. Petru Mortu

12.04.2021